

EUROOPPALAINEN IHMINEN

Keskiaika

KAHTIA JAKAUTUNUT EUROOPPA

- ◆ Itä-Rooma säilyi Länsi-Rooman tuhouduttua 476
- ◆ Lännessä kansainvaellusten jälkeen vain heimoyhteisöjä
  - Kaarle Suuren valtakunta 800-luvulla 1. varsinainen valtio lännessä

ITÄ-ROOMA = BYSANTTI

- ◆ Pääkaupunki Konstantinopoli
- ◆ Keskusalue: Kreikka ja Konstantinopoli
- ◆ Säilytti Rooman ja antiikin kulttuuriperintöä
- ◆ 1054 kirkon hajoaminen: idässä ortodoksia
- ◆ Suojeli Eurooppaa islamin hyökkäyksiltä
- ◆ 4. ristiretki 1202 – 1204 tuhosi Bysantin
- ◆ Corpus iuris civilis: länsimaisen oikeuskäytännön perusta
- ◆ 1453 turkkilaiset valtasivat Bysantin

LÄNTINEN KRISTIKUNTA

- ◆ Eurooppaa yhdisti: 1. antiikissa Rooma
2. keskiajalla kirkko
- ◆ Kristinusko levisi ensin entisen Rooman alueelle, sitten Pohjois- ja Itä-Eurooppaan
- ◆ Lännen keskuksena Kaarle Suuren valtakunta (nykyinen Ranska)
- ◆ Katolisen kirkon vaikutus yhdenmukaisti Eurooppaa (mm. arkkitehtuuri)

PAAVI JA KIRKKO

- ◆ Paavi oli pyhän Pietarin seuraaja
  - Kirkon johtaja
  - Avainten valta
- ◆ Paavi oli sekä maallinen että hengellinen ruhtinas → Kirkkovaltio
- ◆ Kamppailu maallisesta ylivallasta Saksan keisarin kanssa (Canossan tie)

RISTIRETKET

- ◆ Aate, joka yhdisti Eurooppaa
- ◆ Aluksi vahvistivat paavin asemaa (voitot)
- ◆ Lopuksi heikensivät paavin valtaa (tappiot)
- ◆ Läänityslaitos heikkeni, kun vasallit sodassa
- ◆ Palestiinan eli Pyhän Maan lisäksi ristiretkiä mm. Suomeen ja Viroon

KIRKKOARKKITEHTUURI

- ◆ Kirkko oli kaupungin tärkein rakennus:
kaupunkien välinen kilpailu
- ◆ Perustana basilikakirkko
  1. Bysanttilainen kirkko
  2. Romaaninen kirkko
  3. Goottilainen kirkko

BYSSANTTILAINEN KIRKKO

- ◆ Kupolit
- ◆ Mosaiikit
- ◆ Hagia Sofia Istanbulissa

ROMAANINEN KIRKKO

- ◆ Yksinkertainen
- ◆ Pyörökaaret
- ◆ Paksut seinät
- ◆ Pienet ikkunat
- ◆ Vähän koristeita

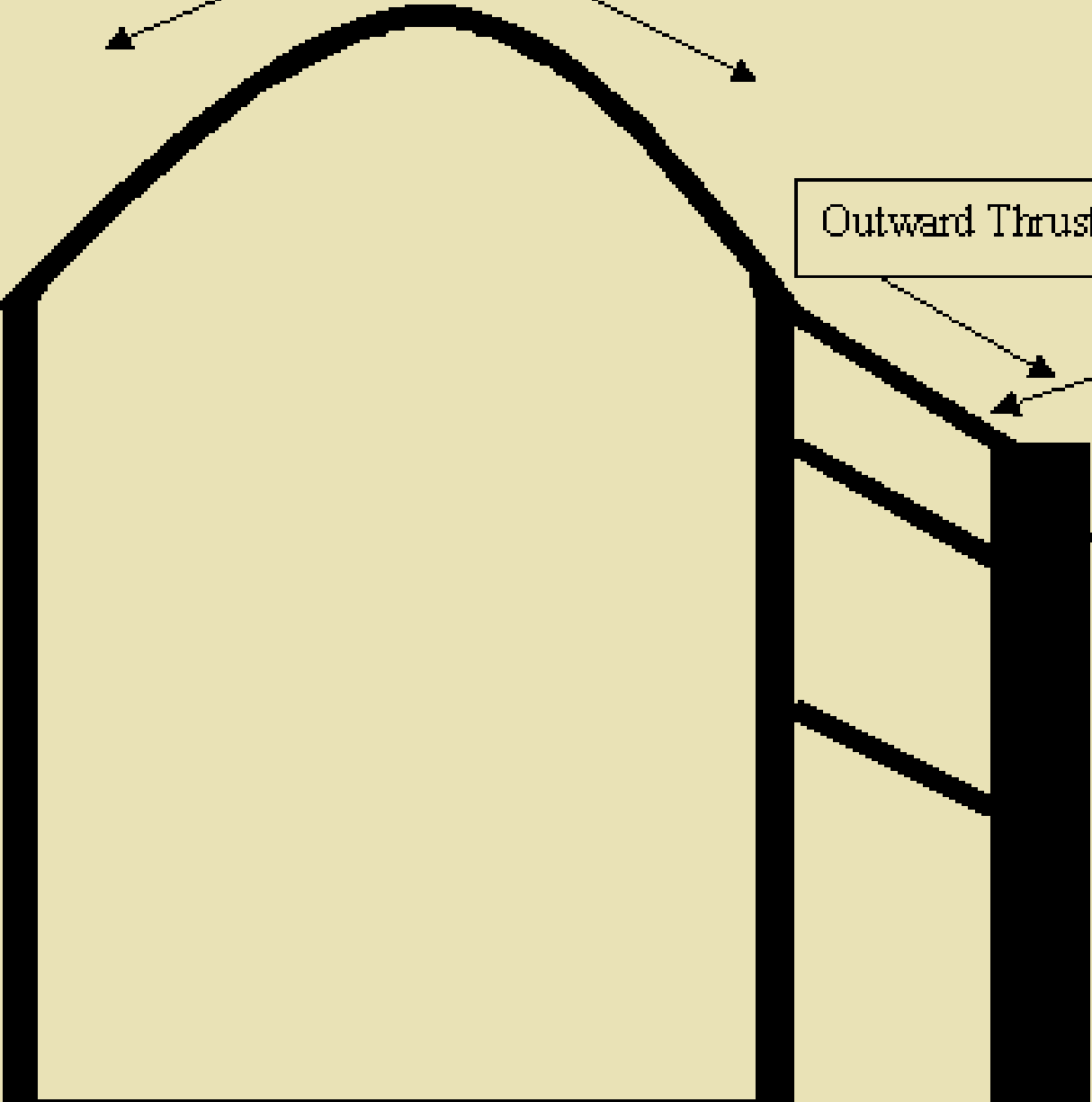

Weight pushing outward

Outward Thrust

Flying Butress

GOOTILAINEN KIRKKO

- ◆ Siro
- ◆ Koristeellinen
- ◆ Suippokaaret
- ◆ Vaikutteita arabeilta
- ◆ Notre Dame, Pariisi

